

Finantsinspeksioon

Lp Jürgen Ligi
Rahandusministeerium
Suur-Ameerika 1
10122 TALLINN
info@fin.ee

Teie 09.12.2025 nr 1.1-10.1/5307-1
Meie 26.01.2026 nr 5-8/7770-1

Kindlustusandjate kriiside ennetamise ja lahendamise seaduse eelnõu

Lugupeetud rahandusminister

Rahandusministeerium edastas Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiivide (EL) 2025/1 ja (EL) 2025/2 ülevõtmiseks koostatud kindlustusandjate kriiside ennetamise ja lahendamise seaduse (edaspidi *KKELS*) eelnõu Finantsinspeksioonile arvamuse avaldamiseks. Meil on järgnevad tähelepanekud, millega palume eelnõu menetlemisel arvestada.

1. Finantsinspeksiooni ettepanek on muuta KindITS § 238 lõikes 3 ja §-s 263³ kogukäibe sõnastust analoogselt KKELS § 80 lõike 3 ja § 84 sõnastusega.

KKELS § 80 lõikes 3 ja §-s 84 on juriidilise isiku kogukäive kindlustusmaksete aastane kogusumma kindlustusandja eelmise majandusaasta solventsuse ja finantsseisundi aruande alusel. KindITS § 238 lõike 3 ja § 263³ kohaselt juriidilise isiku kogukäive on aastane kogukäive vastavalt viimasele kättesaadavale juhtimisorgani kinnitatud raamatupidamise aastaaruandele. KindITS ei täpsusta kindlustusandja kogukäibe arvutamise põhimõtteid, mis raskendab seaduse rakendamist, kuna võimaldab mitmeti tõlgendamist.

2. Finantsinspeksioon juhib tähelepanu, et KKELS § 80 lõikes 3 ja §-s 84 on kasutatud nii käibe kui ka kogukäibe mõistet, kuigi neil mõistetel ei ole antud juhul sisulist erinevust ja võiks kasutada ühte mõistet.

3. KKELS § 80 lõikes 3 ja §-s 84 ning seletuskirja § 80 selgitustes on kasutatud mõistet „konsolideeritud aastaaruanne“. Kui seadusandja viitab majandusaasta aruande raamatupidamise aruande osale, siis korrektne oleks kasutada mõistet „konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne“ (RPS § 28 lõige 1).

4. KKELS § 12 lõige 3 kohaselt lihtsustatud nõuded hõlmavad käesoleva seaduse § 7 lõikes 1 sätestatud kava sisu ja detailsuse vähendamist, esmase kava koostamise tähtaja muutmist ning kava ajakohastamise sageduse vähendamist. Finantsinspeksiooni hinnangul ei nähtu hetkel KKELS-ist, milline on esmase kava koostamise tähtaeg, mille tähtaja muutmist KKELS § 12 lõige 3 ette näeb, ja kas selle kehtestab Finantsinspeksioon. Näiteks on FELS § 10 lõikes 7 sätestatud, et Finantsinspeksioon kehtestab esimese finantsseisundi taastamise kava koostamise tähtaja.

5. Finantsinspeksioon märgib, et KKELS § 10 lõikes 3 peab „Finantsinspeksiooni kriisilahendusüksus“ asemel olema „Finantsinspeksiooni finantsjärelevalveüksus“.

6. Finantsinspeksioon juhib tähelepanu, et KKELS § 67 lõike 7 kohaselt teabevahetuse suhtes Finantsinspeksiooni kriisilahendusüksuse ning Maksu- ja Tolliameti vahel kohaldatakse Finantsinspeksiooni seaduse § 53 lõike 4 punkti 14 ja lõiget 4⁸. Finantsinspeksioon palub parandada viidet selliselt, et FIS § 53 asemel on FIS § 54.

7. KKELS § 66 lõikes 5 on eraldi on välja toodud, et kui kriisilahenduses oleva ettevõtja omandiõiguse instrumendid või võlainstrumendid ei ole võetud reguleeritud väärtpaberiturul kauplemisele, siis Finantsinspeksiooni kriisilahendusüksus tagab, et teade kriisilahenduse algatamise kohta saadetakse kriisilahenduses oleva ettevõtja teadaolevatele omanikele ja võlausaldajatele, kelle andmed on Finantsinspeksioon kriisilahendusüksusele kättesaadavad selle ettevõtja registrite või andmebaaside alusel. Sama paragrahvi ülejäänud lõigetes lasub avaldamisega seotud kohustus Finantsinspeksioonil. Finantsinspeksiooni hinnangul ei tulene hetkel seaduse tekstist ega seletuskirjast, miks KKELS § 66 lõikes 5 toodud info avaldamise eest vastutab üksnes Finantsinspeksiooni kriisilahendusüksus ja kõik ülejäänud teated peab avaldama Finantsinspeksioon.

8. KKELS § 27 lõigetes 4 ja 5 on sätestatud, et pankrotimenetlust ei algatata enne, kui kriisilahendusüksusel on olnud võimalus otsustada, kas nad sekkuvad. Finantsinspeksioon on seisukohal, et pankrotimenetluse esitamise võimalus peaks olema Finantsinspeksioonil kui kriisilahendusasutusel/organisatsioonil, mitte selle teatud struktuuriüksusel.

9. KindITS § 123¹ lõigetes 1 ja 2 sätestatakse, et Finantsinspeksioon võib sektoriüleselt nõuda järelevalvelise aruande (RSR) sagedasemat esitamist. Finantsinspeksioonile jääb ebaselgeks, miks peaks Finantsinspeksiooni regulaarse järelevalvelise aruande (RSR) sagedasema esitamise otsus olema sektoriülene. Finantsinspeksiooni ettepanek on jätta KindITS § 123¹ lõigete 1 ja 2 sõnastusest välja sõna „sektoriüleselt“.

Direktiivi 2025/2 artikli 35 lõige 5a punkt a) kohaselt võib järelevalveasutus lubada väikeste ja mittekeerukate ettevõtjate puhul RSR esitamist kuni iga viie aasta järel ning sama lõike viimase lõigu kohaselt võib järelevalveasutus vajaduse korral nõuda muudelt kui väikeste ja mittekeerukate kindlustus- ja edasikindlustusandjate puhul sagedasemat aruannete esitamist. Kõnealused sätted ei nõua asjakohaste otsuste tegemisel sektoriülest lähenemist. Võimalus teha aruannete esitamise sageduse osas individuaalseid otsuseid on arvestades Eesti turu suurust paindlikum ja proportsionaalsem, kuid võimaldab vajadusel ka sektoriüleste otsuste tegemist.

10. Finantsinspeksiooni ettepanek on KindITS § 123¹ lõikes 3 kustutada sõna „iga“.

Teadaolevalt EIOPA koostab kindlustusandjate järelevalveliste kvantitatiivsete aruannete (EK määrus 2023/894) muudatusi. Ettepanekute kohaselt hakatakse teatud kvartaliaruandeid esitama 2 korda aastas, ainult 2. ja 4. kvartali kohta. Kvartaliaruannete esitamissageduse vähendamine on üks kindlustusandjate aruandluskoormuse vähendamise meetmetest.

11. Finantsinspeksioon juhib tähelepanu, et KindITS § 123³ lõikes 3 peaks kvantitatiivsed aruanded olema mitmuses, praegu on ainsuses. Kvantitatiivsete aruannete aasta ja kvartalipaketis esitatakse mitmeid aruandeid.

12. Finantsinspeksioon märgib, et KindITS § 129 lõike 1² sõnastus vajab parandamist:
(1²) Käesoleva paragrahvi lõikes 11 sätestatud kohustust ei kohaldata väikese ja mittekeeruka kindlustusandja ning väikesele ja mittekeerukale kindlustusgrupi suhtes.

13. Finantsinspeksioonile jääb ebaselgeks, kas KindITS § 129 lõikes 1⁴ olev viide § 126 lõige 1 punktile 1 on õige või peaks olema § 126¹ lõige 1 punkt 1.

14. KindITS § 129 lõikes 2 asendatakse sõnad „auditeerimise kohustuse ja korra, et tagada neis aruannetes avaldatud kindlustusandja omavahendite ja kapitalinõuete vastavuse usaldusväärsus“ sõnadega „aruande auditeerimise täpsema korra“. Finantsinspeksioon juhib tähelepanu, et asendada tuleks sõnadega „auditeerimise täpsema korra“, vastasel juhul jääb sättesse sõna „aruande“ kordus:
(2) Valdkonna eest vastutav minister võib määrusega kehtestada käesoleva seaduse § 123 lõigetes

1 ja 3 nimetatud solventsuse ja finantsseisundi aruande auditeerimise kohustuse ja korra, et tagada neis aruannetes avaldatud kindlustusandja omavahendite ja kapitalinõuete vastavuse usaldusväärsus.

15. Tagatise fondi seadusesse lisatakse § 73²⁹. Finantsinspeksiooni ettepanek on muuta lõike 2 sõnastust järgmiselt:

(2) Tagantjärele makstava osamakse määr on vähemalt kaks protsenti kindlustusandja kindlustusmaksete aastasummast. Kui tagasimakse periood ületab viit aastat, võib Tagatise fond suurendada tagantjärele makstava osamakse määra selliselt, et tagasimakse periood ei ületaks viit aastat. Kindlustusmaksete aastasumma on kindlustusandja Eestis ja teistes lepinguriikides sõlmitud kindlustuslepingute kindlustusmaksete aastane kogusumma.

Arvestades asjaoluga, et kindlustusandjate kriisilahenduse osafondi kasutamise korral tuleb Tagatise fondil katta kulud teise osafondi varadest, tuleks piirata kindlustusandjate *ex-post* osamaksete kogumise perioodi selliselt, et teisest osafondist laenatud vahendid saaksid tagasi makstud mõistliku aja jooksul. Sellest tulenevalt, kui kahjud, mida osamaksetega tuleb katta, on suuremad ja nende kogumine võtab aega rohkem kui 5 aastat, võib tõsta osamakse protsenti preemiast selliselt, et tagasimakse tehtaks maksimaalselt viie aastaga.

Täiendavad ettepanekud KindITS muutmiseks

Finantsinspeksioonil on senisest praktikast tulenevalt KindITS muutmiseks täiendavad ettepanekud seoses kindlustusmaaklerite vahendajate nimekirja kandmise, kustutamise ja kindlustusmaakleri juhtidele ja töötajatele esitatavate nõuete regulatsiooniga, mida palume lisaks eelnõuga seotud tähelepanekutele samuti arvesse võtta.

16. Finantsinspeksioon teeb ettepaneku täiendada KindITS § 188 lõike 1 sõnastust järgmiselt:

(1) Finantsinspeksioon kannab taotleja vahendajate nimekirja, kui ta omab laitmatut mainet, on usaldusväärne, esitatud andmed ja dokumendid on nõuetekohased ning esitatu põhjal saab veenduda, et kindlustusmaakleril on kindlustuse turustamiseks piisavad vahendid ja suutlikkus ning klientide huvid on piisavalt kaitstud.

17. Finantsinspeksioon teeb ettepaneku täiendada KindITS § 189 sõnastust järgmiselt:

KindITS § 189 kohaselt võib Finantsinspeksioon keelduda kindlustusmaakleri vahendajate nimekirja kandmisest, kui:

- 1) taotleja ei vasta käesolevas seaduses sätestatud nõuetele;
- 2) taotleja juhatuse liige ei vasta käesolevas seaduses või selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuetele või ei oma Finantsinspeksiooni hinnangul laitmatut mainet ja usaldusväärset toetavaid ärisidemeid;
- 3) taotlejal puudub kehtiv käesoleva seaduse tingimustele vastav vastutuskindlustuslepingu või kindlustusandja või krediidi- või finantseerimisasutuse garantiilepingu pakkumus;
- 4) taotleja esitatud vastutuskindlustuslepingu või kindlustusandja või krediidi- või finantseerimisasutuse garantiilepingu pakkumuses märgitud tingimused ei taga Finantsinspeksiooni hinnangul piisaval määral kindlustusmaakleri tekitatud varalise kahju hüvitamist;
- 5) selle kolmanda riigi, kus on asutatud isik, kellega kindlustusmaakleril on märkimisväärne seos, õigusaktidest tulenevad nõuded või õigusaktide rakendamine takistaksid kindlustusmaakleri üle vajalikul tasemel järelevalve teostamist.
- 6) taotleja või tema juhtide märkimisväärne seos, isiklik käitumine või ärikäitumine füüsiliste või juriidiliste isikutega ohustab või võib ohustada kindlustusturu või taotleja usaldusväärset või läbipaistvust Eestis, lepinguriigis või kolmandas riigis.

18. Finantsinspeksioon teeb ettepaneku täiendada KindITS § 190 lõike 3 sõnastust järgmiselt:

(3) Finantsinspeksioon võib kustutada kindlustusmaakleri vahendajate nimekirjast, kui:

- 1) kindlustusmaakler ei vasta käesolevas seaduses või selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuetele või vahendajate nimekirja kandmise tingimustele;
- 2) kindlustusmaakleri juhatuse liige ei vasta käesolevas seaduses või selle alusel kehtestatud õigusaktis sätestatud nõuetele;

3) kindlustusmaakler on korduvalt või olulisel määral rikkunud käesolevat seadust, tema tegevus või tegevusetus ei vasta heale äritavale või klientide huvid ei ole maakleri tegevusest või tegevusetusest tulenevate riskide eest piisavalt kaitstud.

19. Finantsinspeksioon teeb ettepaneku täiendada KindITS § 191 sõnastust järgmiselt:

(1) Kindlustusmaakleri juhatuse liikmel ja otseselt kindlustuse turustamisega tegeleva füüsilisel isikul peavad olema laitmatu ärialane maine, usaldusväärsus ja eelnevat toetavad ärisidemed ning käesoleva seaduse §-s 178 sätestatud kindlustusalased teadmised.

Finantsinspeksioon palub käesolevas kirjas välja toodud tähelepanekuid eelnõu menetlemisel arvesse võtta. Täiendavate küsimuste korral oleme valmis oma kommentaare täiendavalt selgitama.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Kerstin Pilt
juhatuse esimees